

УДК 658.589:005.336.1

Єременко Є.О.

аспірант НУ «Запорізька політехніка», Україна

ІННОВАЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ - НАДІЙНЕ ПІДґРУНТЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА

На сучасному етапі розвитку економіки України виникла об'єктивна необхідність активізації інвестиційної діяльності, бо саме вона є вирішальною ланкою всієї економічної політики держави, яка забезпечує стабільне зростання, соціальний ефект, збалансованість макроструктури тощо. Водночас суттєві структурно-технологічні зрушення на основі розвитку інноваційного комплексу, ринкової та інформаційно-комунікаційної інфраструктури вимагають потужного фінансового забезпечення. Тому в

умовах обмеженості інвестиційних ресурсів проблема визначення пріоритетності їх використання є досить актуальною. Інноваційна привабливість є однією з ключових характеристик, яка обумовлює залучення підприємством інвестицій. Рівень інноваційної привабливості підприємства визначається на підставі значень показників, які з різних боків характеризують перспективи його розвитку, фінансово-господарську діяльність, систему маркетингу, систему менеджменту та інше. На сучасному етапі розвитку теорії інвестування розроблені й застосовуються різні підходи до визначення інноваційної привабливості підприємства відповідно тільки до однієї заздалегідь установленої мети інвестування. У зв'язку з різними підходами з позиції різних цілей особливої актуальності набуває дослідження цієї проблеми, її забезпечення теоретичною базою і методичними рекомендаціями. Окрім того інноваційна привабливість є надійним підґрунтям для забезпечення ефективності інноваційної діяльності підприємства. Наявність інноваційної привабливості є умовою ефективного розвитку суб'єкта господарювання. Призначення інноваційної привабливості полягає в наступному:

- виявлення слабких місць в організації інноваційних процесів на підприємствах та розробка практичних рекомендацій щодо їх подолання;
- обґрунтування рекомендацій щодо формування стратегій інноваційного розвитку підприємств;
- підготовка інформації для прийняття рішень інвестиційними структурами та органами влади щодо підтримки великих інвестиційних проектів і програм.

Управління інноваціями відбувається паралельно з існуючим управлінням традиційним виробництвом. Однак методи управління інноваціями відрізняються від традиційних методів управління виробництвом. Це пов'язано з тим, що інноваційний процес спрямований на створення раніше не існуючих продуктів, якісне оновлення продуктивних сил і виробничих відносин. Разом з тим, інноваційна діяльність спрямована на застосування на практиці науково-технічних досягнень та інтелектуального потенціалу з метою отримання нової або радикально вдосконаленої продукції. Інновація - це використання результатів інтелектуальної праці та технологічного розвитку в певній сфері суспільної діяльності з метою вдосконалення соціально-економічної діяльності, тобто використання того, що є новим, прогресивним і перспективним. У багатьох випадках це нове, прогресивне чи перспективне не завжди з'являється у всій своїй красі на поверхні. Однак його необхідно ідентифікувати, розпізнати, підтвердити і довести при організації фінансування інноваційних проектів і визначенні їх привабливості для інвесторів. Це пов'язано з тим, що всі інновації повинні працювати на майбутнє, на прогресивний розвиток конкретної компанії,

галузі або національної економіки в цілому. Інноваційні процеси - це узагальнення систем знань, які є системами змін, в яких ідеї створюються і згодом реалізуються у формі комерціалізації або поширення через нові продукти, послуги та процеси, здатні задовольнити потреби на якісно новому рівні. Існують різні типи інноваційних процесів:

- "Інновація - прорив". Загалом цей тип передбачає: генерування принципово нових знань (зазвичай у сфері фундаментальних досліджень); визначення потенціалу для перетворення отриманих фундаментальних знань на ідеї для застосування; визначення потреб споживачів у даному типі інновацій; визначення якісних і кількісних параметрів інновації формування параметрів, апробація інновації (тільки для продуктів або процесів), впровадження (виробництво), поширення інновації в профільній галузі, поширення інновації в суміжних галузях, оцінка ефективності та результативності інновації.

- "Інновація - поліпшення". Загалом, у цьому типі відбувається вибір якості (процесу), що потребує покращення на основі аудиту будь-якого суб'єкта та визначення проблеми, яку необхідно вирішити, генерація ідей для покращення, відбір базових ідей для покращення, формування умов для покращення, апробація покращень, координація покращень, впровадження покращень, комерціалізація покращень, поширення на інші суб'єкти. та оцінка ефективності вдосконалення.

- "Інновація - модифікація". Як правило, цей тип передбачає визначення потреби в модифікації, вибір і специфікацію параметрів, що підлягають модифікації, формулювання технічного завдання, тестування модифікації, впровадження модифікації, комерціалізацію модифікації, розповсюдження модифікації на інше обладнання та оцінку ефективності мо У більшості випадків інновації протистоять, з одного боку, зусиллям, спрямованим на збереження існуючої ситуації, а з іншого - стратегіям трансформації, спрямованим на значне підвищення технічної та економічної ефективності організації.

Отже, інноваційну діяльність слід розглядати як діяльність, спрямовану на реалізацію на практиці інноваційного потенціалу підприємств, результатів власних або сторонніх наукових досліджень і розробок та отримання нових або докорінно вдосконалених техніки, продуктів і технологій виробництва. Важливу роль в інноваційній діяльності слід приділяти інноваційній стратегії суб'єкта господарювання. Суть інноваційної стратегії підприємства полягає в тому, що ефективний розвиток підприємства пов'язаний з отриманням переваги над конкурентами та збільшенням прибутку за рахунок постійного оновлення асортименту продукції та розширення сфери діяльності підприємства. В умовах ринкової економіки компанії, які активно впроваджують інновації, можуть отримати

перевагу. Це дозволяє їм розширити ринок збуту своєї продукції, завоювати нові сегменти ринку, а у випадку радикально нових інновацій - отримати тимчасово домінуюче становище на ринку нового продукту, що безпосередньо гарантує збільшення маси прибутку. Інноваційна діяльність є органічною частиною маркетингової діяльності організації, особливо для організацій, що займаються виробництвом наукомісткої продукції. У цьому випадку існує особливо тісна взаємодія між інженерно-технічними відділами та відділом маркетингу. Ці відділи виступають в ролі перетворювачів ідей і конкретних пропозицій, отриманих від клієнтів. Вони беруть активну участь у розробці програм маркетингу продукції. Між вивченням потреб і розробкою інновацій існує зворотний зв'язок, завдяки чому розробка інновацій може коригуватися з метою максимального врахування вимог споживачів і оптимізації техніко-економічних показників нових продуктів.

Таким чином, під інноваційною привабливістю слід розуміти спроможність підприємства залучати внутрішні і зовнішні інноваційні проекти та мінімізувати ризик щодо досягнення мети учасників проектів, яка зумовлюється рівнем інноваційного потенціалу підприємства.

Оцінка інноваційної привабливості — це процес, у ході якого потенційний інвестор може прийняти остаточне рішення про доцільність укладення коштів у дане підприємство, враховуючи надійність цього об'єкта інвестування та можливість отримання максимального прибутку. Від того, наскільки підприємство цікаве потенційним інвесторам, залежить стабільність його функціонування, можливості розширення, виходу на нові ринки і зміцнення вже наявних позицій. Під час дослідження інноваційної привабливості підприємства важливе місце належить розгляду факторів, що на неї впливають. Різні автори виділяють різні фактори впливу на рівень інновації. Розвиток науково-технологічного інноваційного сектору має важливе практичне значення в умовах трансформації національної економіки та її інтеграції у світове господарство. Розвиток інноваційної системи, що базується на використанні ринкових механізмів та активній національній науково-технічній інноваційній політиці, має стати основою для розвитку наукомістких галузей і секторів та їх довгострокової конкурентоспроможності в межах національних кордонів і на світовому ринку.

Лібералізація інноваційної діяльності в європейських країнах виходить за межі національних кордонів і все більше стає прерогативою країн ЄС, які використовують специфічні інструменти інноваційної політики для залучення інвестицій для фінансування інновацій. Серед них, зокрема, створення сприятливої для інновацій інфраструктури. Пряме державне фінансування, переважно через гранти, позики та субсидії. Фіскальні та

податкові стимули, надання державних гарантій та спеціальних схем підтримки фінансування ризиків.

Управління інноваційною діяльністю в різних країнах відрізняється за ступенем державного втручання, потребами суспільства та рівнем науково-технічного прогресу. Найпоширенішими формами стимулювання та регулювання інноваційного процесу в багатьох країнах є пільгове оподаткування, інвестиційні податкові кредити, субсидії, відшкодування витрат на НДДКР, оплата послуг технічних експертів та прискорена амортизаційної привабливості підприємства. Висока ресурсоемність української промислової продукції, а також зростання світових цін на фактори виробництва вимагають від вітчизняних підприємств переходу на ресурсозберігаючі та екологічно чисті технології. З одного боку, це сприятиме досягненню економічного зростання та підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на світовому ринку. З іншого боку, застосування інноваційних ресурсозберігаючих технологій призведе до зниження ресурсоемності промислової продукції, раціонального використання природних ресурсів у господарському обороті та зменшення антропогенного навантаження на довкілля.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Колосова Т.В. // Системний підхід до розвитку інфраструктурних елементів інноваційної діяльності підприємства. Економіка. - 2012. - № 1(5). - с.12-15.
2. Чекалдин А. М. // Причини організаційних конфліктів та способи їх усунення. // Вісник НДІЕД. - 2015. - С. 73-77.